

MSB 242

MORE SEED AND BREAD

KORTE BIJBELSE BOODSCHAPPEN VAN

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

oprichter: Otis Q. Sellers – directeur: David R. Hettema

De poëtische aard van de Bijbel

Door Mike Walko

Een gedicht is een artistieke vorm van gepassioneerde gevoelens of gedachten, vaak uitgedrukt in verheven taal. Het woord ‘poëzie’ is afgeleid van het Griekse *POIĒMA* en de werkwoordsvorm is *POIEŌ*, wat ‘maken’ (produceren naar een ontwerp) betekent. *POIĒMA* is gebruikt in Efeze 2:10, “Want zijn maaksel zijn wij, in Christus Jezus geschapen om goede werken te doen...”¹ In de Schrift is een “dichter” (Grieks: *POIĒTĒS*, Handelingen 17:28) meestal een profeet, iemand die het Woord van God verkondigt.

Deze manier van schrijven heeft in verschillende culturen verschillende vormen aangenomen. Terwijl in veel Nederlandse poëzie woorden rijmen, wordt de Hebreeuwse poëzie gekenmerkt door parallelisme; een idee in de ene regel wordt herhaald in de volgende regel, maar dan uitgedrukt met andere woorden. In Psalm 147:12 vinden we bijvoorbeeld: **“Jeruzalem, roem de HERE, Sion, loof uw God.”** Hier komen “Jeruzalem” en “HERE” en in de eerste helft van het vers overeen met “Sion” en “God” in de tweede helft. Op dezelfde manier staat er in Psalm 148:1 **“Looft de HERE in de hemel, looft Hem in den hoge.”**

¹ Tenzij anders vermeld, zijn de citaten uit de NBG-vertaling van 1951.

Hoewel de woorden niet rijmen, zou je kunnen zeggen dat de gedachten die ze uitdrukken dat wel doen. De parallellisme kan ook een antithese zijn, zoals in Spreuken 14:34, "Gerechtigheid verhoogt een volk, maar zonde is een schandvlek der natiën", waarbij 'zonde' de antithese is van 'gerechtigheid'.

God werkt vaak met parallellismen in de geschiedenis. Dit wordt aangegeven in Jesaja 41:22, waar ons wordt geleerd om vroegere dingen te overdenken, zodat we kennis kunnen nemen van de afloop. Met andere woorden, dat we een huidige situatie nemen en deze in verband brengen met een gebeurtenis uit het verleden. Dit zien we terug in de profetische woorden van Jesaja 7:14. Hier kreeg Jesaja als teken voor koning Achaz de geboorte van een bepaald kind. De geboorte van dat kind vinden we in hoofdstuk 8, maar zevenhonderd jaar later brengt Mattheüs die profetie in verband met de maagdelijke geboorte van de Heer (Matt.1:23). Dit maakte het poëtische karakter van die specifieke profetie compleet. Dit idee komt ook tot uiting in Prediker 1:9.

Dit is mogelijk ook het geval in Hosea 11:1, waar God spreekt over Israël als een kind dat uit Egypte is geroepen. Dit was het 'vroegere'. Het laatste deel en de vervulling hiervan vinden we in Mattheüs 2:14-15, toen de Heer Jezus zelf uit Egypte werd meegenomen. Op een vergelijkbare manier zouden we kunnen zeggen dat de transfiguratie van de Heer in Mattheüs 17:2 een bewerking is van Prediker 8:1.

Poëtische geschiedenis is ook terug te vinden in de ervaringen van de profeet Hosea, die de opdracht kreeg om een vrouw te nemen die ontrouw zou zijn, en haar vervolgens terug te winnen en hun relatie te herstellen (Hosea 1:2). Dit komt overeen met Gods verbondsrelatie met het volk Israël, dat een tijdlang ontrouw zou worden totdat Hij hen weer terug zal brengen naar hun land onder het Nieuwe Verbond (Jer.31:31; Ezech.34:13). De Here Jezus liet Zichzelf zien als de lang voorspelde Messias van Israël door de wet en de profeten te vervullen, doordat Hij in Bethleem werd geboren en al vóór Zijn geboorte in God bestond (Micha 5:2). Hij zou een volmaakt leven leiden volgens de wet (Ps.119:112). Hij leed en stierf voor de zonden van de wereld (Jes.53:1-12) en stond op uit de dood (Ps.16:10).

Veel van de uitspraken van de Heer en de leerstellingen van het Nieuwe Testament vinden hun oorsprong in de profeten van het Oude Testament en zijn een weerspiegeling van wat door Mozes en de verschillende profeten van het Oude Testament werd gezegd. Voorbeelden van deze grote en wijze uitspraken zijn:

Het hoogste principe

- ◆ De HERE, onze God, is één (Deut.6:4; Marc.12:29);
- ◆ Heb God lief met heel je hart, ziel en verstand (Deut.6:5; Matt.22:37);
- ◆ Heb uw naaste lief als uzelf (Lev.19:18; Matt.22:39).

De Gulden Regel

- ◆ Alles nu wat gij wilt, dat u de mensen doen, doet gij hun ook (Spr.24:29; Matt.7:12).

Het Onze Vader

- ◆ Onze Vader die in de hemelen zijt (I Kron.29:10-11; Matt.6:9);
- ◆ Uw naam worde geheiligd (Lev.22:32; Matt.6:9);
- ◆ Uw Koninkrijk kome (Ps.103:19; Matt.6:10);
- ◆ Uw wil geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde (II Kron.6:18; Matt.6:10);
- ◆ Geef ons heden ons dagelijks brood (Ex.16:12; Matt.6:11);
- ◆ Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren (Gen.50:17-21; Matt.6:12);
- ◆ Verlos ons van de boze (Job 5:17-19; Matt.6:13);
- ◆ Uwer is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in der eeuwigheid (I Kron.29:10-11; Matt. 6:13).

De zaligsprekingen

- ◆ Zalig zijn de armen van geest (Jes.66:2; Matt.5:3-4);
- ◆ Zalig zijn de zachtmoedigen (Ps.37:11; Matt.5:5);
- ◆ Zalig zijn de barmhartigen (Ps.18:26; Matt.5:7);
- ◆ Zalig zijn de reinen van hart (Ps.24:3-4; Matt.5:8);
- ◆ Zalig zijn de vreedstichters (Jes.32:17; Matt.5:9).

Andere uitspraken van de Heer die vergelijkbare poëtische verbanden hebben met het Oude Testament zijn onder meer de volgende:

- ◆ Heb uw vijanden lief en bid voor hen die u vervolgen (Matt.5:44; Ps.109:4-5);
- ◆ Allen, die naar het zwaard grijpen, zullen door het zwaard omkomen (Matt.26:52; Ps.37:14-15);
- ◆ Wat zou het een mens baten, als hij de gehele wereld won, maar schade leed aan zijn ziel? (Matt.16:26; Job 27:8);
- ◆ Gij zult de Here, uw God, niet verzoeken (Matt.4:7; Deut.6:16);
- ◆ Komt allen tot Mij die vermoeid en belast bent, en Ik zal u rust geven (Matt.11:28; Ps.55:22);
- ◆ Gij zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb (Joh.15:3; Ezech.36:25);
- ◆ Vader, in uw handen beveel Ik mijn geest (Luc.23:46; Ps.31:6);
- ◆ Niet alleen van brood zal de mens leven (Matt.4:4; Deut.8:3);
- ◆ Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? (Matt.27:46; Ps.22:2);
- ◆ Leer de kleine kinderen de dingen van Gods koninkrijk (Marc.10:14; Ps.34:11);
- ◆ Gekomen om het verlorene te behouden (Matt.18:11; Ezech.34:16);
- ◆ Ik ben de goede herder (Joh.10:11; Ezech.34:31);
- ◆ Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde (Openb.1:8, St.Vert.; Jes.41:4);
- ◆ Bidt en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opgedaan worden (Matt.7:7; Spr. 8:17);
- ◆ In het huis mijns Vaders zijn vele woningen (Joh.14:2; Jes.56:5).

Het thema dat door het hele Oude Testament heen loopt, is dat van het Koninkrijk van God op aarde. Hoewel de uitdrukking zelf pas in het Nieuwe Testament wordt gebruikt, was het idee dat

God over de aarde regeert altijd aanwezig en dat werd vaak uitgedrukt in poëtische beelden. Een voorbeeld hiervan vinden we in Psalm 72:3, waar staat dat de bergen vrede zullen dragen voor het volk en de heuvelen in gerechtigheid. Uit Jesaja 2:2 en Micha 4:1 kunnen we opmaken dat **“de bergen”** Gods regering vertegenwoordigen en **“de heuvelen”** het volk dat Hij regeert. Soortgelijke taal vinden we in Psalm 114:4. Let ook op Jesaja 11:9, waar staat dat de aarde vol zal zijn van de kennis des HEREN, zoals de wateren de bodem der zee bedekken. Deze dingen zullen gaan gebeuren op de dag dat God de aarde regeert. De waarheid van het koninkrijk wordt ook op poëtische wijze uitgedrukt in het Nieuwe Testament, bijvoorbeeld in de gelijkenis van het zaad dat in het geheim groeit in Marcus 4:26-29.

In het Oude Testament vertelt het boek Esther het verhaal van een haatdragende man genaamd Haman, die een complot had gesmeed om alle Joden in het land Perzië te vermoorden. Zijn complot mislukte en hij eindigde aan de galg die hij zelf had gebouwd. Men zou dit ‘poëtische gerechtigheid’ kunnen noemen. In de genadetijd waarin we nu leven, werkt God Zijn eigen plannen uit in het leven van hen die op Hem vertrouwen. Gelovigen krijgen vandaag de dag genadegaven die we moeten gebruiken tot Gods eer (II Tim.1:6). Deze kunnen ‘vaardigheden’ of ‘talenten’ worden genoemd. Ze kunnen verband houden met geestelijke of zelfs alleen maar sociale interesses. Wanneer God op deze gebieden werkt, kan men dit ‘poëtische genade’ noemen. Laten we allemaal op Hem vertrouwen en uitkijken naar Zijn koninkrijk, wanneer Zijn ‘goddelijke poëzie’ ons zal zuiveren (Titus 2:14) en het goede werk dat Hij in ons is begonnen, zal voltooien (Fil.1:6).

Gepubliceerd op 25 april 2000